

SA EESTI MAAELUMUUSEUMID

ARENGUKAVA 2019-2022

VEEBRUAR 2019

Sisukord

1.	SISSEJUHATUS	3
2.	MISSIOON	3
3.	VISIOON	3
4.	PÕHIMÕTTED	3
5.	STRATEEGILISED EESMÄRGID	4
6.	OLULISEMAD TEGEVUSED	6
	HARIDUSVALDKOND	6
	KÜLASTUSKESKKOND	7
	KOGUDE JA TEADUSE VALDKOND	9
	ORGANISATSIOONI ARENDAMINE	11
7.	HETKEOLUKORD	12
8.	LISA 1: DETAILNE TÖÖPLAAN 2019	
9.	LISA 2: INVESTEERINGUVAJADUSE ÜLEVAADE	

1. Sissejuhatus

Sihtasutus Eesti Maaelumuuseumid on asutatud 28.08.2017 Maaeluministeriumi poolt.

Sihtasutus kogub, säilitab, uurib ja vahendab Eesti põllumajanduse ajalooga seotud materjali hariduslikel, teaduslikel ning elamuslikel eesmärkidel ja tagab Eesti põllumajandusajaloo ja kultuuripärandi seisukohast märgilise tähtsusega C. R. Jakobsoni Talumuuseumi, Eesti Põllumajandusmuuseumi ning Tori

Joonis 1: SA Eesti Maaelumuuseumid asukoht

Hobusekasvanduse säilimise ja arengu.

2. Missioon

Aidata kaasa põllumajanduse ja maaelu ning sellega seotud kultuuripärandi väärtustamisele ühiskonnas.

3. Visioon

Eesti Maaelumuuseumid pakuvad maakultuuripärandi kompetentsi- ja hariduskeskusena elamuslikku kogemust nii kohalikele kui ka väliskülalistele.

4. Põhimõtted

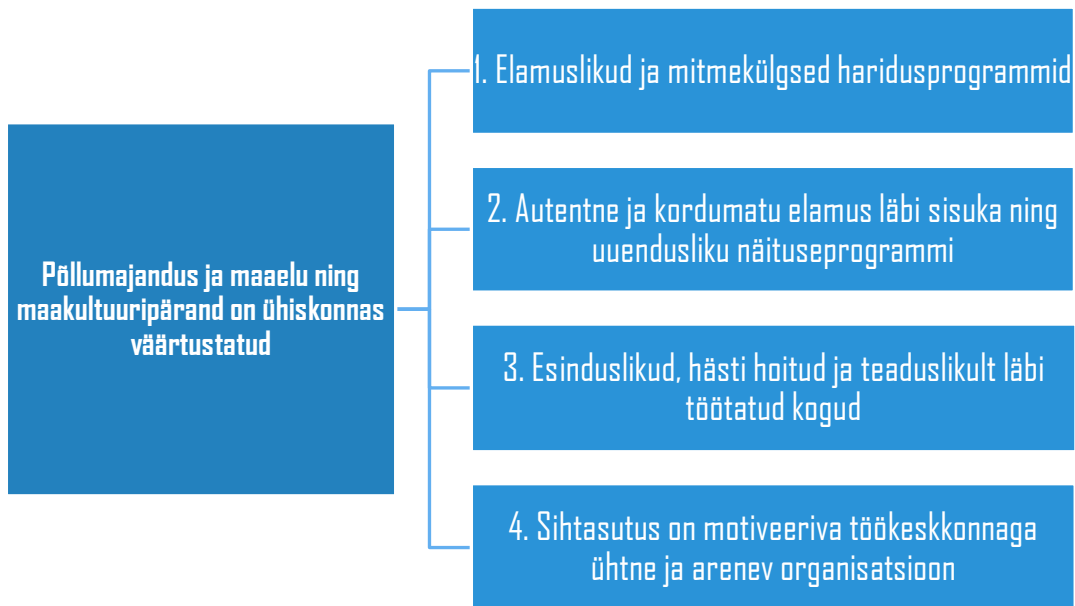
EHDUS – oleme elav muuseum, kus inimesed saavad kogeda maaelu kogu tema eheduses. Siin on koht, kus saab tutvuda eesti ohustatud tõugu hobuste ja teiste loomatõugudega, süüa ehtsat talutoitu, sh muuseumi aiast ja põllult ning lähipiirkonnast pärinevast toorainest.

UUENDUSLIKKUS – maakultuuripärandi hoidjatena ja vahendajatena ei vaata muuseum mitte ainult minevikku, vaid ka tulevikku. Käime oma tegevustes ajaga kaasas, räägime noortega keeles, mis neid kõnetab. Koostöös põllumeestega tutvustame tulevikutehnoloogiaid, et tekitada noortes huvi maaelu vastu.

KÜLASTAJAKESKSUS – kogu meie tegevus lähtub külastajast. Soovime pakkuda oma külastajatele unustamatut, ainulaadset ja harivat elamust, seepärast hoolitseme oma külaliste rahulolu eest külastusteevõrgu igal sammul.

AVATUS JA KAASATUS – oleme avatud, kaasav ja tulevikku vaatav muuseum. Oma missiooni elluviimiseks teeme tihedat koostööd paljude oluliste partneritega, et üheskoos saavutada palju enamat. Avatus algab organisatsiooni seest. Tugeva organisatsiooni eelduseks on ühteheidus ja motiveeritud meeskond, kes on kaasatud otsuste tegemisse ja kellele on tagatud tingimused ambitsioonikate eesmärkide elluviimiseks.

5. Strateegilised eesmärgid

1. Maaelumuuseumid on Eesti üks suurimatest muuseumihariduse keskustest, mille elamuslikud ja mitmekülgsed programmid tekitavad inimestes huvi maaelu vastu.

Olulisemad prioriteedid 2019-2022:

- Laiendada haridustegevuste ulatust, st pakutavate programmide valikut, sihtgruppe ja osalevate koolide arvu eri piirkondadest. Haridusprogrammide vahendusel tutvustada põllumajandust ja maaelu, aga ka laiemalt keskkonnaalaseid teemasid lastele ja noortele ning laiendades nii osalevate koolide kui ka võrgustikku kuuluvate õpetajate arvu.

2. Maaelumuuseumid tutvustavad põllumajanduse ja maaelu eri tahke üllataval, põneval ja kaasahaaraval moel, pakkudes näituste, õpikeskondade ning sündmuste kaudu külastajatele autentset ja kordumatut elamust.

Olulisemad prioriteedid 2019-2022:

- Mitmekülgsede elamuslike näituste ja külastusprogrammide ning täiendavate teenuste väljatöötamine kõikides üksustes lähtuvalt teenusedisaini põhimõtetest, kasvatades piletiga külastajate koguarvu ja tõstes külastajate rahulolu pakutavate teenustega.
- C. R. Jakobsoni Talumuuseumi arendusprojekti lõpuleviimine, sh elamupeahoone torni, välisfassaadi ja ekspositsiooniruumide renoveerimine ning uue ekspositsiooni loomine.
- Tori Hobusekasvanduse ajaloolise kompleksi kui Eesti kultuuripärandi unikaalse sümboli rekonstrueerimine - kompleksi kui väärtusliku ajaloolise kultuuripärandi säilitamine ja arendamine, mitmekesiste teenuste väljatöötamine ja elluviimine.
- Eesti Põllumajandusmuuseumi taristu arendusprojekti lõpuleviimine, sh uue sihtasutuse restaureerimiskeskuse, maaelu tutvustavate kogude eksponeeriva

näitusehalli-avatud hoidla ehitamine, et tagada museaalide nõuetekohane pikaaegne säilitamine ja ligipääsetavus avalikkusele ning uute elamuslike teenuste pakkumine.

3. Maaelumuuseumidel on väga esinduslikud, hästi hoitud ja teaduslikult läbi töötatud maakultuuripärandi kogud.

Olulisemad prioriteetid 2019-2022:

- Kogude museaalide järjepidev kirjeldamine ja digiteerimine, et muuta SA Eesti Maaelumuuseumide kogud avalikus veebiväravas MuS ning avatud fondihoidlates ja näitustel üldsusele ja uurijatele kättesaadavaks.
- Muuseumikogude korrastamine, puhastamine ja konserveerimise võimekuse tõstmine. Oluliseks tegevuseks on kogude korrastamine ja konserveerimine parandamiseks kahjustatud museaalide seisundit.

4. Maaelumuuseumid on motiveeriva töökeskkonna ja professionaalse kollektiiviga ühteheidev, arenev ja hästi juhitud organisatsioon.

Olulisemad prioriteetid 2019-2022:

- Töötajate erialaste oskuste igakülgne arendamine ning meeskonnatöö tõhustamine, ühtse organisatsiooni ja meie-tunde kujundamine üksuste ainulaadsust ja eripärasid arvestades. Organisatsiooni sisekommunikatsiooni tõhustamine ning strateegiliseks juhtimiseks vajaliku informatsiooni ja statistika kogumine.
- Sihtasutuse struktuuri ja juhtimismudeli uuendamine ning vastavusse viimine arengukavas väljatoodud strateegiliste eesmärkidega, et tagada tegevuste sihipärasus ja sihtasutuse töö efektiivsus.

Võtmeindikaatorid kogu sihtasutuse lõikes	2018	2019	2020	2021	2022
Haridusprogrammides osalejad	14 146	15 000	16 200	22 400	23 500
Tasuta ja tasulise piletiga külastajate koguarv	41 855	44 000	57 000	63 000	65 000
Välisturistide osakaal	5,5%	6,5%	8%	10%	15%
Külastajate rahulolu	-	70%	75%	77%	80%
Nõuetekohaselt hoiustatud museaalide osakaal	49%	51%	53,5%	95%	100%
Digiteeritud kogude osakaal	71%	74,6%	78,4%	82%	84,2%
Teaduslikult kirjeldatud museaalide osakaal	54,7%	62,8%	70%	79,2%	86,6%
Töötajate rahulolu	-	70%	75%	80%	80%

6. Olulisemad tegevused 2019-2022

1. HARIDUSVALDKOND

Maaelumuuseumid on Eesti üks suurimatest muuseumihariduse keskustest, mille elamuslikud ja mitmekülgsed programmid tekitavad inimestes huvi maaelu vastu.

Indikaatorid	2018	2019	2020	2021	2022
Haridusprogrammides osalenud laste ja noorte arv	12 375	13 000	14 000	19 500	20 300
<i>sh Eesti Põllumajandusmuuseum</i>	6 562	7 100	7 500	8 000	8 500
<i>sh C. R. Jakobsoni Talumuuseum</i>	4 185	4 300	4 500	4 600	4 700
<i>sh Tori Hobusekasvanduses</i>	1 628	1 600	2 000	6 900	7 100
Haridusprogrammides osalenud täiskasvanute arv	1 771	2 000	2 200	2 900	3 200
<i>sh Eesti Põllumajandusmuuseum</i>	1 068	1 150	1 225	1 200	1 300
<i>sh C. R. Jakobsoni Talumuuseum</i>	603	650	675	700	700
<i>sh Tori Hobusekasvanduses</i>	100	200	300	1000	1 200
Läbiviidud haridusprogrammide arv	436	520	580	640	695
<i>sh Eesti Põllumajandusmuuseum</i>	292	320	350	390	430
<i>sh C. R. Jakobsoni Talumuuseum</i>	140	150	160	170	180
<i>sh Tori Hobusekasvanduses</i>	4	50	70	80	85
Haridusprogrammides osalenud koolide arv	185	260	340	400	460
<i>sh Eesti Põllumajandusmuuseum</i>	100	130	160	190	220
<i>sh C. R. Jakobsoni Talumuuseum</i>	80	90	100	110	120
<i>sh Tori Hobusekasvanduses</i>	5	40	80	100	120
Haridusvõrgustikus osalevate õpetajate arv	613	700	830	980	1100
<i>sh Eesti Põllumajandusmuuseum</i>	346	400	470	540	610
<i>sh C. R. Jakobsoni Talumuuseum</i>	251	280	300	320	340
<i>sh Tori Hobusekasvanduses</i>	16	20	60	120	150

Olulisemad tegevused eesmärgi elluviimiseks:

- 1.1. Mitmekülgsete tegevuspõhiste haridusprogrammide koostamine ja läbiviimine ühtsete põhimõtete alusel erinevatele sihtgruppidele.
- 1.2. "Muuseum tuleb külla!" programmide väljaarendamine sihtgruppide laiendamiseks ja uute koolide kaasamiseks muuseumi tegevustesse.
- 1.3. Haridusprogrammide ristturunduseks uute kanalite väljaarendamine (väljasõidupäevad, hariduskonverentsid, videokirjeldused, jms).
- 1.4. Haridustöötajate koostöövõrgustiku loomine, sh õpetajate kaasamine muuseumitundide uuendamisse ja arendamisse.
- 1.5. Haridusprogrammide väljatöötamine Tori Hobusekasvanduses hobumajandussektoris osalevatele inimestele.

Detailne aastane tegevuskava on eesmärgi elluviimiseks on arengukava lisas.

2. KÜLASTUSKESKKOND

Maaelumuuseumid tutvustavad põllumajanduse ja maaelu eri tahke üllataval, põneval ja kaasahaaraval moel, pakkudes näituste ja sündmuste kaudu külastajatele autentset ja kordumatut elamust.

Indikaatorid	2018	2019	2020	2021	2022
Tasulise piletiga külastajate koguarv	20 211	27 500	40 500	47 000	49 500
<i>sh Eesti Põllumajandusmuuseumis</i>	15 671	18 800	22 000	24 000	25 500
<i>sh C. R. Jakobsoni Talumuuseumis</i>	3 175	7 000	14 000	14 000	14 000
<i>sh Tori Hobusekasvanduses</i>	1 365	1 700	4 500	9 000	10 000
Tasuta piletiga külastajate koguarv (nt suurüritused)	21 644	16 500	16 500	16 000	15 500
<i>sh Eesti Põllumajandusmuuseumis</i>	14 030	13 100	12 100	11 000	10 000
<i>sh C. R. Jakobsoni Talumuuseumis</i>	6 924	2 000	2 500	2 750	3 000
<i>sh Tori Hobusekasvanduses</i>	690	1 400	1 900	2 250	2 500
Kokku külastajate arv (tasulised piletid + tasuta piletid + haridusprogrammid)	56 001	59 000	73 200	85 400	88 500
Välisriistide osakaal	5,5%	6,5%	8%	10%	15%
Külastajate rahulolu	-	70%	75%	77%	80%
Kogutulu teenuste osutamisest	186 842	205 000	225 000	290 000	295 000
<i>sh Eesti Põllumajandusmuuseumis</i>	82 998	100 000	105 000	110 000	115 000
<i>sh C. R. Jakobsoni Talumuuseumis</i>	72 144	70 000	75 000	80 000	80 000
<i>sh Tori Hobusekasvanduses</i>	31 700	35 000	45 000	100 000	100 000

Olulisemad tegevused eesmärgi elluviimiseks:

- 2.1. Sihtasutuse teenuste sisu uuendamine ja/või väljatöötamine teenusedisaini põhimõtete alusel külastajakogemuse kvaliteedi tagamiseks. Ühtse teenindusstandardi väljatöötamine meeldejääva külastajakogemuse saavutamiseks.
- 2.2. Tori Hobusekasvanduse arendamine Eesti hobusetõugude aretuses ja säilituses:
  - 2.2.1. Siseriiklikult ja rahvusvahelisel tasandil tunnustatud hobumajanduse kompetentsikeskus-muuseumi väljaarendamine.
  - 2.2.2. Eesti ohustatud hobutõugude kasvatamine ja tutvustamine.
  - 2.2.3. Hobuteenuste väljatöötamine ning arendamine, arvestades erinevate sihtgruppide vajadusi. Külastajate teenindamiseks kasutatavate hobuste väljaõpetamine.
  - 2.2.4. Metsa ja maa/põllumaa jätkusuutlik majandamine, mis võimaldab külastajatele ka lisaprogrammide pakkumist.
  - 2.2.5. Uue sisemaneerži rajamine koos väljplatside ja krossiradadega, treeningradadega ja harjutusväljakutega on alus Eestis hobuste maastikusõidu-, kolmevõistluse-, rakendi- ja ratsutmisepordi alal uute teenuste väljaarendamiseks.

- 2.2.6. Turismipakettide ja programmide väljatöötamine koostöös hobusekasvatajatega, piirkonna turismiettevõtjatega, kultuuri- ja haridusasutustega jne.
- 2.3. Eesti Põllumajandusmuuseumis maaelu mitmekülgset tutvustava aastaringelt avatud atraktiivse külastuskeskuse (vana mõisamoonakate elamu) arendamine (MAK rahastusvõimaluste kasutamine), luues võimalused eakohasteks elamusi pakkuvateks tegevusteks erinevatele sihtgruppidele, mõeldes samuti väliskülastajate arvu suurenemisele ning uute atraktiivsete Eesti maaelu tutvustavate teenuste pakkumiseks.
- 2.4. C. R. Jakobsoni Talumuuseumis uue püsiekspositsiooni loomine elamupeahoones eesmärgiga luua atraktiivsed ja kaasaja nõuetele vastavad ekspositsioonipinnad C. R. Jakobsoni elu ja tegevuse ning muuseumi ajaloo tutvustamiseks, renoveerida maja võlvkelder, ehitada välja külastajate WC, laste mängutuba ja liikumispuudega inimeste jaoks paigaldada pooltõstutrepironija.
- 2.5. Muuseumiaedade arendamine ning ajalooliste aia- ja põllukultuuride kasvatamine ning vanade sortide "taaselustamine" ja kasvatamine ning osalemine erinevates teemaprojektides ka rahvusvahelisel tasandil.
- 2.6. Toitlustamise ja muuseumipoodide arendamine üksustes toetamaks sihtasutuse põhifunktsioonide täitmist ja külastajakogemust.
- 2.7. Näituste strateegia väljatöötamine. Näituste uuendamine ja uute näituste koostamine elamuslike külastuskogemuste saamise eesmärgil ja külastatavuse suurendamiseks.
- 2.8. Külastajate rahulolu-uuringute ühtse süsteemi loomine ja rakendamine lähtudes külastuse spetsiifikast (haridusprogrammid, elamusprogrammid, muuseumikülastus, sündmuse külastus jm).
- 2.9. Sihtasutuse turundusstrateegia väljatöötamine (SA Eesti Maaelumuuseumid koduleht ja e-pood; sotsiaalmeedia turunduse osakaalu suurendamine; turundustegevuste kulupõhise efektiivsuse hindamine). Sihtasutuse visuaalse identiteedi loomine ja läbivalt kasutusele võtmine. Pop-up teavitus- ja turundustegevused väljaspool muuseumi erinevatel (suur)sündmustel ja messidel, ka koostöös partneritega (teadusasutused, teised muuseumid jmt). Infotehnoloogiliste kasutusvõimaluste kaardistamine (NaviCup äpp jmt).
- 2.10. Külastajasõbraliku keskkonna arendamine üksustes (mänguväljakud, puhkealad, tegevused jms) erinevate külastajasihtgruppide jaoks.

Detailne aastane tegevuskava eesmärgi elluviimiseks on arengukava lisa.

3. KOGUDE JA TEADUSE VALDKOND

Maaelumuuseumidel on väga esinduslikud, hästi hoitud ja teaduslikult läbi töötatud maakultuuripärandi kogud.

Indikaatorid	2018	2019	2020	2021	2022
Nõuetekohaselt hoiustatud museaalide osakaal	49%	51%	53,5%	95%	100%
sh Eesti Põllumajandusmuuseumis/Tori	58%	60%	62%	90%	100%
sh C. R. Jakobsoni Talumuuseum	0%	5%	8%	100%	100%
Digiteeritud kogude osakaal	53,90%	61,80%	68,9%	81,10%	89,60%
sh Eesti Põllumajandusmuuseumis /Tori	52,10%	59,30%	65,70%	77,40%	87,60%
sh C. R. Jakobsoni Talumuuseumis	70%	80%	90%	100%	100%
Teaduslikult kirjeldatud kogude osakaal	54,7%	62,8%	70%	79,2%	86,6%
sh Eesti Põllumajandusmuuseumis	53,2%	60,6%	67,2%	75,3%	84,1%
...sh esemekogu	6,6%	25%	35%	60%	85%
...sh dokumentide ja käsikirjade kogu	15,5%	17,5%	24%	34%	45%
...sh fotokogu	77,6%	82%	87%	95%	100%
...sh kunstikogu	97,8%	100%	100%	100%	100%
...sh tekstiilikogu	24%	41%	64%	79%	100%
...sh muusika-, filmi-, video- ja fonokogu	97,8%	100%	100%	100%	100%
sh C. R. Jakobsoni Talumuuseumis	62,8%	75%	85%	100%	100%
Muuseumikogude ja uurimustöö põhjal väljaantud publikatsioonide arv	2	2	4	4	4
Rahvusvaheliste koostööprojektide arv	2	2	2	2	2

Olulisemad tegevused eesmärgi elluviimiseks:

- 3.1. Maaelu ja põllumajanduse arengu võimalikult mitmekülgne jäädvustamine, säilitamine ja kogutu kättesaadavaks tegemine. Materjali teaduslik analüüs, uurimistulemuste ja allikmaterjalide publitseerimine, teadusürituste korraldamine.
- 3.2. Koostöö arendamine teadusasutustega, põllumajandusteadlastega, põllumajandustootjatega, loomakasvatuseorganisatsioonidega jne, mille tulemusena on muuseum väärtuslik uurimisbaas põllumajandusteadlastele, etnoloogidele, ajaloolastele, sotsioloogidele, üliõpilastele jpt.
- 3.3. Museaalide digiteerimine. Digitaalhoidlasse pildifailide üleslaadimine ning seeläbi andmebaasi MuS museaalidele digikujutise lisamine. Museaalide pidev teaduslik kirjeldamine (objekti ID lisamine).
- 3.4. Rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemine (konverentsid, uurimisprojektid). Ühistegevuse tulemuseks on aktiivne osavõtt Rahvusvahelise Maaelumuuseumide Assotsiatsiooni (AIMA) ning ICOM töös ja regulaarne suhtlus lähiriikide põllumajanduse ja maaelu valdkonna mälu- ja teadusasutustega.

- 3.5. Muuseumi teadustöö üldteemaks on Eesti põllumajanduse ja maaelu areng 19. - 21. sajandil. Teadustegevuse põhisuunad lähtuvad näituste, haridusprogrammide ja kogumistöö vajadustest ja sõnastatakse muuseumi teadustööplaanis aastateks 2019-2022. Peamisteks uurimisvaldkondadeks lähiaastail on:
- Toidutootmise tulevik Eestis ja väljaspool. Toidu teekond tootjalt tarbijani, tarbimisharjumuste muutumine.
  - Koostöös Eesti Taimekasvatuse Instituudi jt teadus- ning uurimisasutustega töötada välja tegevused põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi tutvustamiseks õpilastele, noortele ja üldsusele laiemalt.
  - Maakogukondade identiteedi muutumine ja külakeskuste osa eripärade säilitamisel. Maakogukondade areng Eesti taasiseseisvumisel.
  - Põllumajanduse ökoloogiline jalajälg. Põllumajandus- ja maaelupoliitika mõju maaettevõtlusele ja maaelule
  - Mesinduse ja looma- ning taimekasvatuse ning veterinaaria minevik, olevik ja tulevik.
  - Põllumajandusloomade heaolu
- 3.6. Eesti maamajanduse ja maaühiskonna arenguloo võtmeteemasid süvendatult käsitlevate teaduskonverentside korraldamine koostöös põllumajanduse- ja maaelu teadus- ning haridusasutustega, erialaorganisatsioonidega, põllumeestega jne. Regulaarselt ilmuvad SA Eesti Maaelumuuseumid aastaraamatud. Koostatakse ja antakse välja erinevat laadi trükised (sh. haridusprogrammide töövihikuid).
- 3.7. Muuseumikogude täiendamine vastavalt kogumispoliitikale. Peamisteks kogumisteemadeks on põllumajandus- ja loomakasvatusseltside tegevus, põllumajandusloomade heaolu, maa- ja põllumajandusreformid Eestis, omavalmistatud maamasinad, töötamine, töökultuur ja põllumajandusharidus maapiirkondades, põllumajandussaaduste tootmine, taluseadus alates 1990. aastast.
- 3.8. Tori Hobusekasvanduse ja Tori valla ühismuuseumi rajamine koostöölepingu alusel.
- 3.9. Eesti ohustatud tõugu hobuste geenianndmete säilitamiseks nõuetekohaste tingimuste loomine.

Detailne aastane tegevuskava eesmärgi elluviimiseks on arengukava lisan.

4. ORGANISATSIOONI ARENDAMINE

Maaelumuuseumid on motiveeriva töökeskkonna ja professionaalse kollektiiviga ühteoidev, arenev ja hästi juhitud organisatsioon.

Indikaatorid	2018	2019	2020	2021	2022
Töötajate rahulolu (% maks.)	-	70%	75%	80%	80%
Keskmine palk (kõik töötajad, brutopalk kuus)	1288	1336	1381	1415	1427
sh Eesti Põllumajandusmuuseumis	1031	1107	1162	1162	1162
sh C. R. Jakobsoni Talumuuseumis	733	796	905	905	905
sh Tori Hobusekasvanduses	878	998	1368	1368	1368

Olulisemad tegevused eesmärgi elluviimiseks:

- 4.1. Meeskonnatöö arendamine muuseumi töötajate vahel, töötajate arendamiseks vajalike koolituste korraldamine. Ühtse organisatsiooni ja meietunde kujundamine üksuste ainulaadust ja eripärasid arvestades. Muuseumi ühtse sisekommunikatsiooni tõhustamine eri üksuste vahel, kaasates töötajaid otsustusprotsessidesse.
- 4.2. Muuseumi arengukava iga-aastane ülevaatamine, kaasates töötajaid, nõukogu ja nõukoja liikmeid ning olulisemaid partnereid. Arengukava põhjal iga-aastase detailse tööplaani koostamine ja kvartaalse täitmise hindamine.
- 4.3. Muuseumi töökeskkonnatingimuste parendamine, sh museaalide nõuetekohaste konserveerimiserestaureerimise tingimuste loomine.
- 4.4. Muuseumi üksuste struktuuri ja juhtimismudeli korrastamine ning kaasajastamine.
- 4.5. Peamiste tegevusriskide kaardistamine ja hindamine ning riskide maandamise strateegia väljatöötamine.
- 4.6. Sisekoolituste süsteemi arendamine - teadmiste edasiandmine töötajalt-töötajale, sh koolitustelt saadud teadmiste edastamine. Töötajate organisatsioonisiseste arenguvõimaluste loomine. Arenguvestluste läbiviimine vähemalt kord aastas.
- 4.7. Vabatahtlike kaasamine üksuste tegevustesse, aidates kaasa maaelu ja põllumajanduse ning sellega seotud kultuuripärandi tutvustamisele ning väärtustamisele ühiskonnas.
- 4.8. Muuseumi üksuste majandustegevuse efektiivsemaks muutmine eesmärgiga suurendada omatulu ja teenuste kasumlikkust.
- 4.9. Kaasata partnereid kohalikest omavalitsustest ja erasektorist, et tagada sihtasutuse tegevuse jätkusuutlikkus ja mitmekesisus.

Detailne aastane tegevuskava on eesmärgi elluviimiseks on arengukava lisas.

7. Hetkeolukord

Peamised tugevused

- Sihtasutuse koosseisu kuuluvad Eesti Põllumajandusmuuseum, C. R. Jakobsoni Talumuuseum ja Tori Hobusekasvandus on pikkade traditsioonidega tuntud ja tunnustatud maakultuuripärandi asutused, kus töötavad oma ala professionaalid.
- Muuseumid paiknevad ajalooliselt huvitavates ja looduskaunites paikades, sh miljööväärtuslikul alal asuv Ülenurme mõisakompleks, Kurgja-Linnutaja talu looduskaitsealal, muinsuskaitsevööndis asuv Tori hobusekasvandus, mille hooned on kaitse all. Muuseumi keskkond pakub põnevaid tegevusi igal aastaajal.
- Esinduslikud ja ulatuslikud maakultuuripärandit tutvustavad kogud, mille põhjal on koostatud maaeluteemalised näitused ning pakutakse teemaga seotud programme.
- Muuseumide haridusprogrammides osaleb üle 14 000 õpilase ja täiskasvanu aastas kõigilt Eestist, mis muudab asutuse üheks suurimaks muuseumiharidust andvaks keskuseks Eestis, kuid organisatsioonil on võimekust muuseumihariduslike tegevuste arendamiseks ning elamuslike teenuste mitmekesistamiseks ja pakkumise suurendamiseks.
- Maaelumuuseumid pakuvad külalistele vahetut kogemust ja kokkupuudet Eesti toidu, põllukultuuride, maaharimise, eesti ohustatud tõugu hobuste, maatõugu veiste ja teiste loomadega. See on unikaalne koht, mis tutvustab kogu elutsükli – toorainest toiduni.
- Muuseumides toimub igal aastal suurel hulgal traditsioonilisi sündmusi ja teemapäevi millega tähistatakse rahvakalendri tähtpäevi, samuti ohustatud tõugu loomade näituskonkurssi, teaduskonverentse jpm. Asutusel on kogemus ja suutlikkus suursündmuste läbiviimiseks. Muuseumiaedades ja põllul kasvatame juurvilju, teravilju sh Sangaste rukist ja kartuleid muuseumikööki toitlustamise pakkumiseks.
- Asutuses on ettevalmistamisel ja läbiviimisel mitmed arendusprojektid, sh C.R. Jakobsoni Talumuuseumi arendusprojekt ja ekspositsiooni uuendamine ning Tori Hobusekasvanduse renoveerimisprojekt. Detsembris 2018 avati Tori Hobusekasvanduse kompleksi kuuluv esimene renoveeritud tallihoone. 2019-2021 renoveeritakse järgmised hobusekasvanduse hooned, peavärv ja müürid ning rajatakse uued välisvõrkude taristu. Renoveeritud tallihoones nr 1 avatakse koostöös Tori vallaga Tori kihelkonna ajaloo ja hobusekasvanduse muuseum.
- Eesti Põllumajandusmuuseumis rajatakse fondinäituse III etapi raames näituseruum, kus avatakse muuseumi veterinaariakogusid ning koostöös Maaülikooliga veiste embrüosiirdamist ja kloonimist tutvustav näitus, mis loob võimaluse uute teadus- ja haridusprogrammide pakkumiseks avalikkusele.
- Renoveeritakse nõukogudeaegne töökoda-garaaž ajastut tutvustavaks museaalse väärtusega metallirestaureerimise keskuseks ning mõisaegse laudahoone silotornide renoveerimine avab samuti uued võimalused interaktiivsete tegevuste ja näituseruumide avamiseks ning uute elamuslike teenuste arendamiseks.

Peamised väljakutsed

- Sihtasutus asutati 2017. aastal, mistõttu on kolmes seni eraldiseisnud asutuses jõudnud tekkida veel vaid ühtse identiteedi ja meeskonnatunde eeldused. Koostöös eri osakondade ja allüksuste vahel esineb veel puudujääke, kuid paranemise märgid on juba nähtavad.
- Asutuse palgatase jääb kahjuks alla riigi kultuuritöötajate keskmisele töötasule (töötajatele ei ole tagatud kultuuritöötaja töötasu alamäära). See muudab kvalifitseeritud tööjõu leidmise ja olemasolevate töötajate motiveerimise äärmiselt keeruliseks. Sellele lisandub tööjõu suur voolavus, mis ei aita luua asutuses stabiilset töökeskkonda.
- Mitmed näitused vajaksid uuendamist, puudu on kaasaegsete põllumajandustehnoloogiate tutvustamise võimalustest, samuti ei ole suudetud vahendite puudusel pakkuda näitustel piisavalt uusi digitehnoloogia lahendusi. Kuigi haridusprogrammides ja sündmustel osalejate arv on suhteliselt suur, siis piletiga üksikkülastajate arv on väga tagasihoidlik. Eesti Põllumajandusmuuseumis korraldatakse tasulisi üleriigilisi suurüritusi (VISS; Tartu Sügisnäitus & Tõuloom; Rukkimaarjapäev, Lõikuspüha ning Jaanipäeva koostöös kohaliku omavalitsusega) on piletiga külastajate arv tõusuteel, kuna pakume üritustel ka muuseumi näituste ja haridusprogrammide külastust.
- Arendamist vajab nii muuseumi sise- kui ka väliskommunikatsioon. Olukorras, kus eri üksused on hiljuti liidetud üheks asutuseks ning need üksused paiknevad üksteisest kaugel, on ladus sisekommunikatsioon, pidev infovahetus ja kaasav juhtimine kriitilise tähtsusega.
- Puudub ühtne turundusstrateegia, tugev ja eristuv visuaalne identiteet ning tänapäevased kommunikatsioonikanalid, sh veebileht, sotsiaalmeediaväljundid, professionaalselt disainitud väljaanded.
- Suur potentsiaal on peidus kogu külastajatekonna (esimesest kontaktist enne muuseumisse tulekut kuni muuseumist lahkumise ja korduskülastuseni) kaardistus ja teenusdisaini põhimõtetest lähtuv arendamine.
- Koostöö teiste maakonnas asuvate huvipooltega ühise väärtuspakkumise väljaarendamiseks ja koostööprojektide käivitamiseks ei ole seni olnud väga tulemuslik.
- Hetkel on alles arendamisel detailne ülevaade külastusstatistikast ja kliendirahulolust.